

Hevur tú ein spurning ella onkran trupulleika, sum tú kundi ynskt tær at fingið viðgjordan í hesum teiginum.

Spyr Sosialin

Skriva til: Sosialurinn, postsmoga 76, 3800 Argir. Merk brævbjálvan »Spyr Sosialin«.

Eyður Joensen, sál-arfrøðingur

Marjun Sigurdsdóttir, sál-arfrøðingur

Marner Simonsen, lækni

Turið Debes Hentze, lögfrøðingur

Løgfrøðingur-in:

Við kenning á hestbaki

Vit eru nokur, sum fegin vilja fáa greiði á, hvørjar lógir eru galdandi fyri mann/kvinnu á hestbaki. Her verður serliga hugsa um tá ið riðið verður við kenning.

1) Er ross at javnmeta við bil, prutl ella liknandi, tá ið riðið verður á tí?

2) Er tað munur á um riðið verður eftir alfaraveg, ella um tað er eftir villini hagagotu?

3) Kann ein persónur missa rættindi til at riða, eitt nú eftir »promillurið-ing«?

W

Ferðslureglurnar sum í ferðslulógini eru gívnar at galda fyri koyrandi í bili, á prutli ella á súkklu o.t., galda eisini fyri tann, sum situr á hestbaki — so langt tað ber til, sum lógin sigur.

Sjálvandi er nógv av tí, sum í ferðslulógini verður nevnt um t.d. bílkoyring ikki beinleiðis galdandi innan ríðing.

Reglurnar innan rúsdrekkakoyring og promillukoyring t.d., galda bert fyri motorakfør. Tosad verður ikki um promilluriðing. Reglur eru tó eisini fyri tann, sum ávirkaður av rúsdrekka »stýrir ella roynir at stýra« hjólhest (súkklu), hestavogn ella hesti.

Hetta er ikki loyvt, um viðkomandi er so mikið ávirkaður av rúsdrekka, at hetta ikki kann gerast á tryggan hátt.

Spurningurin um munur er á reglunum, um riðið verður eftir alfaravegi ella eftir villini hagagotu, meti eg kann svarast noktandi, tí lógin er nærri frágreitt, hvat er at skilja um vegin, sum lógin er galdandi fyri. Har verður eisini nevnt tilúkt sum gota, smoga, breyt o.t.

Sum sagt, so kallast einki í lógin promilluriðing. Einki prógv kreist fyri loyvi at riða, og er so-statt eingin rættur at missa.

Turið

Sosialráðgevarin:

Skal konan gjalda

Eg eri 70 ára gamal av-lamispensionistur, sum havi verið óarbeiðsførur í 20 ár.

Av tí at eg umframt hetta havi brúkt brillur síðan eg var 11 ára gamal, fór eg í heyst til optikaran, at fáa nýggjar brillur við tveimum styrkleikum so eg slapp frá at hava fleiri pór av brillum til ymsu endamálini.

Tá optikarin segði, at torført var at fáa pengarnar frá Almannastovuni beinanvegin, ríndaði eg tær kr. 795,— sum brillurnar kostaðu, og skuldi síðan fáa pengarnar aftur frá tí almenna og Sjúkrakassanum.

Í Sjúkrakassanum fekk eg kr. 113,—, og tey sendu restina av upphæddini á Almannastovuna.

Eg hoyrði einki aftur frá Almannastovuni.

Í januar í ár fekk kona mín arbeiði, eftir at hon hevur gingið heima og ansa bornum og heimi síðan vit giftust. Nú eru børnini farin heimanífrá og vit vilja fegin stuðla teimum, so tey fáa eina útbúgving, men hetta kunnu vit bert gera, um konan hevur arbeiði, tá vit annars bert hava mína pensión at liva av.

Nú ein dagin fekk eg bræv frá Almannastovuni sum segði mær, at teir ikki kundu gjalda restina av peningaupphæddini fyri brillurnar, tá kona mín nú hevði arbeiði.

Er tað rætt, at konan skal gjalda hetta?

T.

Galdandi fólkapensjónslógin gevur heimild til, at tað almenna kann gjalda fyri neyðug hjálptól. Í hesum fori verða brillur eisini roknaðar sum hjálptól.

Lógarheimildin er so-statt greið. Verri er tá ið vit skulu hava ávísar reglur at ganga eftir, t.d. upphæddum. Hvorki Almannastovan ella Færoernes Ulykkesforsikringsráð hava greiðar reglur í so máta. Ávgerðurnar tykjast tilvildarlígar.

Tað er rætt, at Almannastovan tulkar lógina so-leiðis, at tá ið pensionisturin ella hjúnarfelagi hevur inntøku umframt pensjónina ella eiga inni-staðandi pening av einari ávísari stodd, so gjalda teir ikki fyri t.d. brillur.

Sum eg skilji tygum, so hava tygum fingið brillurnar ífror, meðan konan ikki er farin at arbeiða fyrr enn í ár. Útreiðslan er so-statt frá tíðini aðrenn inntøkan var til staðar. Tygum skulu tí skriva til Almannastovuna einafjórð afturat og greiða frá hesum. Eru tygum íiva, so spyr eftir sosialráðgevaranum hjá Almannastovuni, sum eisini kann vegleiða tygum um hvar-moguleikarnar.

Marjun

Sál-arfrøðingur-in:

Um hypnosu

Av og á hoyrist um fólks, sum geva hypnosu. Eg havi hoyrt, at eisini sál-arfrøðingar nýta hypnosu, tá teir royna at leikja sjúklingar við sálarsjúkum.

Verður hypnosa nýtt í Føroyum?

V.

Tilvitska manna er ikki so lott at greiða frá, og sum so kann ein siga hypnosu

hvorki at vera svøvn ella vøku, men ein onnur stoda, har tað við suggestión (sinnsligari ávirkan uttanífrá) skal eittast at bera til at fáa fólks at uppliva ymiskt uttan ávirkan uttanífrá (hallucinationir) og at fremja gerðir uttan at vita av tí. At hetta seinasta skal bera til finst tað m.a. hægstarættir dómur fyri danskari rættspakis, og hetta so seint sum í 1950-árunum, tá eitt spari-kassarán á Norrebro Runddel kostaði tveimum stúv-fólks lúvd. Maðurin, sum skjeyt, var fangadur og domdur, men ta hann kærði seg um at vera hypnotiseradan til at fremja ránið (og mórðini) av máni, ið var staddur langt høðani, tók rætturin aftaná dráguv serfrøðingametanir hetta til eftirtektar og domdi tann mannin í veruleikanum nógv hardari revsing.

Hypnosa er gamalt fyrbrigdi og verður umrøtt í skrivligum tilfari so langt aftur í tíðini sum umleið ár 3000 fyri Kristi føding. Upp ígjøgnum tíðina hevur eisini storur áhugi verið fyri at brúka hypnosu eitt nú innan læknakynstrið sum doyving undir pinufullari viðgerð og seinni í royndunum at venja fólks at við at misnýta alkohol, narkotika og tubbak, og sál-arfrøðingar sigast stundum at hava rokkið góð úrslit við at brúka hypnosu mótegis sál-arbrekum. Sakkon hava gjøgnum tíðirnar verið sera ójovn á máli, um hypnosu er fupp ella

fakta, men nú á døgum er hypnosa víðurkend víða hvar. Eitt nú kemur ein nevnd tilnevnd av amerikanska læknafelagnum í 1958 til ta niðurstøðu, at hypnosa eigur at vera víðurkend sum læknafroðiligar víðgerðarháttur. Mær vitandi verður hypnosa sum so ikki brúkt í Føroyum, tá talan er um at leikja sjúk. Eg hugsi, at tað til tess kreist serstok útbúgving og hegni. Sjálvur havi eg mest av forvitni roynt eitt skeið í hypnosu, men fekk tað ikki at rigga.

Men eftirsum hypnosa hendir við suggestión, so er, um ein ikki heilt og fulltrýr uppá hypnosuna, rimuligt at gaa um, at tað ber til at suggerera fólks til eitt og annað. Slík suggererandi megi kennast nógv fólks at hava, og hon virkar í stórri og minni mun. Hon virkar hjá lærarum, summum úrmælingum innan handilssættin, í religiosum og politiskum samkomum. (Minnist best til Jim Jones-sorgarleikin, sum sjónvarpið sýndi fyri stuttum, og sum alment menniskjansligt fyrbrigdi er litið at ivast í, at suggestión í avisan mun eisini verður brúkt, tá talan er um at hjálpa fólks við sál-arligum trupulleikum, men beinleiðis hypnosu veit eg sum sagt ikki at verða nýtt í Føroyum.

Tað er ikki longur loyvt at hypnotisera menniskju til stuttleika undir fram-forslum í leikhúsum o.t.

EyJo

um nøvn

Listafram-sýning í Smíðjuni

Í vikuskiftinum — frá 11.—13. maí í tíðarskeiðinum kl. 15 til kl. 20, verður listaframsýning í Smíðjuni í Litlúvik.

Tað eru tvey bæði Margretha og Borge Petersen, sum framsýna: Oljumálningar, tekningar, leirarbeiði, prent, o.a.

Adventista-kirkjan

Adventistakirkjan við Hørviksvegin hevur leygdaginn kl. 10 bibliugransking við Lenhart Falk og guðstænastu kl. 11 við Gunnar Asholm. Øll eru vælkomín. Kollafjørður: Kirkjukoyming.

Kvældlot

10. júní: Black Birds
11. og 12. júní: Black Panthers

Havnar Klubbi

11. júní: Leif leggur plátur á.
12. júní: Herluf og Heðin leggja plátur á.
13. júní: Tarta.

Sands Diskotekklubbi:

12. júní: Tonleikabólkurin Aria.

Ymsir hættir hava verið brúktir at hjálpa sjúklingum gjøgnum oldir. Her er mynd frá fyrilestri, har studentar fáa undirvísing í hesum fyrbrigdi. Myndin er frá umleið 1875